

Mánaðarbræv

Sendistova Føroya til Íslands

September 2019

FUNDIR, TILTØK O.A. Í OKTOBER M.A.:

2. okt. Móttøka hjá týska sendiharranum í sambandi við "Day of German Unity"

3. okt. Ráðstevna um útbygging av undirstøðukervinum í Íslandi.

8. okt. Vitjan av íslensku sendinevndini í Útnorðurráðnum

10. – 13. okt. er Arctic Circle í Reykjavík. Sendistovan tekur lut og skipar hós kvöldið fyri móttøku í Sendistovuni fyri føroyingum, sum taka lut í AC og sunnudagin fyri føroyingum í Íslandi.

14. okt. Status um samstarvið millum Grønland og Ísland. Fyriskipað av GL-IS handilskamarinum.

16. okt. rithøvundakvöld í Norrøna húsinum í Rvk. Turið Sigurðardóttir og Malan Marnersdóttir luttaka.

17. okt. móttøka fyri nýggju amerikanska, týska og norska sendifólkunum.

21. okt. BREXIT – Støðan í málinum - við bretska sendiharranum og Jóhannu Jónsdóttur, serfr. í ísl. Uttanríkisráðnum. Fyriskipað av bretska-íslenska handilskamarinum.

31. okt. Sendimaðurin heldur fyrilestur um føroysk politisk- og samfelagsviðurskipti fyri Rotary Club Hafnafjörður.

HØVUÐSRØÐA ("LØGMANSRØÐA") ÍSLENSKA FORSETANS

Forsætisráðharrin Katrín Jakobsdóttir helt sína høvuðsrøðu í sambandi við at Altingið varð sett 10. september. Røðan varð hildin dagin eftir. Nøkur av teimum evnum, sum forsætisráðharrin legði áherðslu á var veðurlagskreppan, populismukreppan, lívskrøv og javnrættindi.

»Forsætisráðharrin nevndi, at hon er errin av at leiða ta fyrstu íslensku stjórnina til at verkseta eina fíggaða veðurlagsvirkisætlan og at fíggingin vil virka sum ein sterk tileggjan til at rækka veðurlagsmálini hjá Íslandi.«

Katrín Jakobsdóttir legði afturat, at matvøru trygdarpolitikkurin hjá stjórnini verður lagdur fram í vetur og hefur veðurlagsmálini í miðdepli. Eg fegnist um øktu almennu tilvitanina, men vit kunnu ikki rokna við, at almenningurin einsamallur skal stríðast. Myndugleikar, landið og kommunur, arbeiðsgevarar og fakfeløg skulu øll draga eina línu. Ein samskipað herferð er fortreyt fyri, at vit rækka veruligum úrslitum.

Katrín Jakobsdóttir kom síðan inn á broytingar í stýrisskipanini og vísti til hvassa orðaskiftið í sambandi við orkutilfeingið, sum vísir at stórir tørvur er á, at Altingið skal trýsta á við broytingum í stýrisskipanini og ikki minst áseting um nationala ognarrættin til tilfeingið og umhvørvis áskoðan um nýtslu av tilfeinginum. Vit mugu tryggja, at tað, sum náttúran hefur givið okkum, verður ogn hjá okkum øllum, óansæð um tað er vatn, jarðhiti, vindurin, havið ella annað. Forsætisráðharrin nevndi m.a., at arbeiðið við hesum broytingum í stýrisskipanini skuldi gerast liðugt seinni í ár.

Síðan viðgjörði Katrín Jakobsdóttir sosialt støðufesti. Hon nevndi, at fakfeløg, arbeiðsgevarar og myndugleikar komu í vár ásamt um eina avtalu um lívsgóðsku í sambandi við sáttmála-

Mynd 1.
Katrín
Jakobsdóttir,
forsætisráð-
harri heldur
sína
hövuðsröðu í
Altinginum

samráðingarnar, har týðningarmiklasti leikluturinn hjá myndugleikunum var at økja um sosialt stöðufesti. Skattabyrðan skal lækkast hjá teimum við lægstu inntøkunum. Barnsburðarfarloyvið skal leingjast og barnaískoytið hækkast. Arbeitt verður við at bøta um móguleikan at fáa atgongd til rímiligar íbúðir.

Forsætisráðharrin kom eisini inn á fjórðu ídnaðarkollveltingina, sum roknað verður við fer at hava stóra ávirkan á íslenska arbeidsmarknaðin. Ein útgreining um ávirkanina á íslenska arbeidsmarknaðin verður lögð fram í vetur. Ísland eigur at stuðla undir íløgur innan nýmenning og geva fólki móguleika fyri at fáa nýggja vitan og upplæring fyri at kunna taka á seg nýggjan leiklut á arbeidsplássunum.

FÍGGJARLÓGARUPPSKOTIÐ FYRI 2020 LAGT FRAM

Íslenska fíggjarlógarruppskotið varð lagt fram 6. september av Bjarna Benediktssyni, fíggjarmálaráðharra. Yvirskriftin er stórar íløgur og skattalækkingar. Nakrar av raðfestingunum eru:

- Lægri lønarskattur
- Nýtt lægri skattastig, broytingar í persónsfrádráttinum og í skattafría botnfrádráttinum
- Átøk fyri at økja um tøku upphæddina hjá teimum lægst løntu
- Nýtt Landssjúkrahús og øking í talinum av røktarplássum
- Økt játtan til menning av nýggja Landssjúkrahúsini og til bygging og rakstur av nýggjum røktarheimum
- Stuðul til barnafamiljur. Barnsburðarfarloyvið verður longt frá 9 til 10 mánaðir frá 1. januar 2020
- Stuðulin til barnaískoyti verður øktur við 1 mia. ISK (~54 mió. DKK)
- Orkuskipti. Arbeidda við broyting í flutninginum samsvarandi atgerðarætlan og samgonguskjali. 200 mió. ISK (~ 11 mió. DKK) játtaðar í orkugrunn.
- Styrking av ravnagnsflutningi og flutningsskipanini við tí endamáli at framskunda trískiftisstreym.
- Gransking. Játtanin til nýskipan, gransking og vitan økist við 11%.
- Flutningur. Játtanin til vegagerð o.a. hækkar við 4 mia. ISK (~ 216 mió. DKK) árliga frá 2020 til 2024.

Fíggjarlógarruppskotið fyri 2020 hevur eitt avlop uppá 367 mió. ISK (~ 20 mió. DKK).

Sí meira [her](#) (á enskum)

Mynd 2. Bjarni Benediktsson leggur fram fíggjarlógina fyri 2020.

Mynd 3. Aldís Hafsteinsdóttir, forkvinna í íslenska kommunufelagnum og borgarstjóri í Hveragerðisbæ, eigur uppskotið.

Mynd 4. Sigurður Ingi Jóhannsson, kommunumálaráðharrin, er positivt sinnadur fyrir samtyktini hjá kommunufelagnum.

MINST 1.000 ÍBÚGVAR Í HVØRJARI KOMMUNU

Íslenska kommunufelagið hefur samtykt eitt minsta mark fyri, hvussu nógv fólk eiga at vera í einari kommunu. Fyrst verður talan um at hækka markið upp til 250 fólk og í 2026 skal eingin kommuna hava færri enn 1.000 íbúgvar.

Nú er tað so upp til íslenska kommunumálaráðharran, Sigurð Inga Jóhannsson, at fáa lagt uppskotið fyri Altingið og vónar forkvinnan í kommunufelagnum, Aldís Hafsteinsdóttir, at viðgerðin verður positiv. Aldís heldur tað vera óhugsandi, at altingslimirnir fara at gera annað enn at virða avgerðina, sum kommunustýrslimirnir runt landið hava tikið.

Av teimum tilsamans 72 kommununum, hava tær 7 minstu kommunurnar færri enn 100 fólk og 39 teirra hava færri enn 1.000 íbúgvar.

Sí meira [her](#) (á íslenskum) og [her](#) (á enskum)

ÍSLANDBANKI VERÐUR KANSKA SKJÓTT LÝSTUR TIL SÖLU

Fíggingarmálaráðharrin, Bjarni Benediktsson, vónar at landið tekur undir við at selja Íslandsbanka um nakrar fáar vikur. Hann heldur tað vera vert at kanna, um tað letur seg gera at fækka talið av stórum bankum við samanlegging, men tað kann so ganga útyvir kappingina á økinum.

Arion banki, Íslandsbanki og Valitor (tænastufyrirøka innan gjaldskort og gjaldsloysnir) hava fyri stuttum sagt 134 fólkom úr starvi. Sama dag kunngjördu íslenska stjórnin og høvuðsstaðar kommunurnar nýggja ætlan fyri vegakervi o.a. fyri 120 mia. ISK (~6,7 mia. DDK). Fíggingarmálaráðharrin sigur, at ein háttur hjá ríkinum at fígga hesa útbygging er at privatisera Íslandsbankan aftur. Landið eigur Íslandsbankan allan sum hann er.

Sí meira [her](#) (á enskum)

ÍSLAND VIL HAVA ÚTLENSKAR SERFRØÐINGAR TIL LANDIÐ

Íslenski ferðafólka-, ídnaðar- og nýmenningarráðharrin, Þórdís Kolbrún Reykjavíð Gylfadóttir, hefur sett í verk eina nýggja verkætlan við tí endamáli, at fáa serfrøðingar á ymsum økjum at koma til Íslands at starvast.

Heimasíðan, sum m.a. er gjørd til endamálið, er eitt samstarv millum Promote Iceland, Ídnaðarsamtakið og ráðharraráðið fyri ídnað og nýmenning. Heimasíðan er á enskum og fevnir um alla ta kunning, sum er neyðug, fyri at hesi fólk kunnu gera av um Ísland er nakað fyri tey.

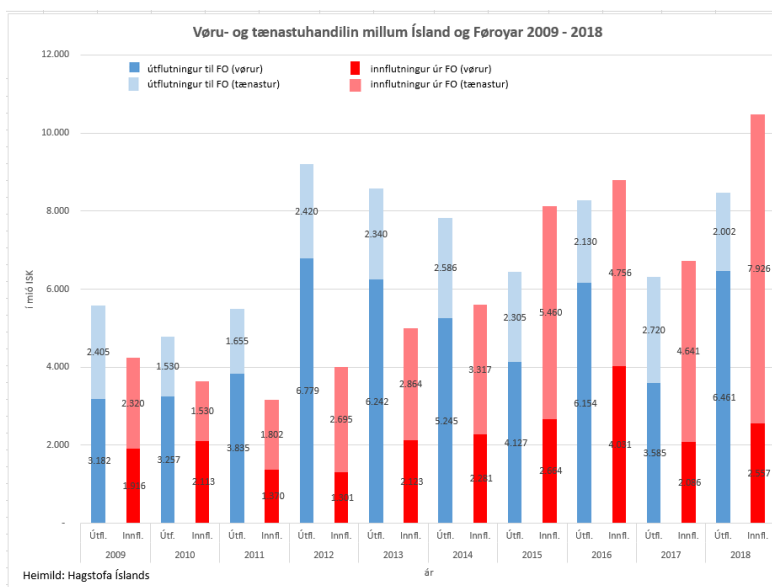
Mynd 5. Stendur tað til fíggingarmálaráðharran, Bjarna Benediktsson, so verður Íslandsbanki skjótt lýstur til sølu.

Mynd 6. Ferða-, ídnaðar og nýmenningarráðharrin, Þórdís Kolbrún Reykjavíð Gylfadóttir og Sigurður Hannesson, stjóri í Ídnaðarsamtakinum.

Ein av størstu avbjóðingunum, sum íslensku hátækni- og vitanarfyrirøkurnar hava, er vantandi serfrøðingar. Hetta forðar hesum fyrirøkum í at vaksa. Hetta átak skuldi beint hesar forðingar av vegnum og gjørt Ísland meira kappingarført. Hetta sigur Sigurður Hannesson, stjóri í Ídnaðarsamtakinum, m.a.
Sí meira [her](#) (á enskum)

FØROYAR AFTUR AVLOP Á VØRU- OG TÆNASTUHANDLINUM VIÐ ÍSLAND Í 2018

Mynd 7. Yvirlit yvir vøru- og tænastruhandilin millum Ísland og Føroyar fyri árinum 2009 til 2018. Bláu stabbarnir umboða Ísland, meðan reyðu stabbarnir umboða Føroyar. Teir myrku litirnir, sum eru teir niðastu, fevna um vøruhandilin, meðan teir ljósaru litirnir, sum eru teir ovaru, eru tænastruhandilin.

Í nýggju uppgerðini frá íslensku hagstovuni sæst, at Føroyar hevir avlop á vøru- og tænastruhandlinum við Ísland. Ísland flytur út fyri 8.463 mió. ISK (~494 mió. DKK) til Føroyar, meðan Ísland flytur inn úr Føroyum fyri 10.483 mió. ISK (~612 mió. DKK) ella ein munur uppá 2.020 ISK (~118 mió. DKK) til fyrimuns fyri Føroyar.

Verður hugt at vøruhandlinum fyri seg, so sæst, at Ísland (myrkari blái liturin) hevir munandi størri avlop við Føroyar øll árin.

Verður hinvegin hugt at tænastruhandlinum, so sæst, at Føroyar (ljósari reyði liturin) hevir havt avlop við Ísland øll árin, burtursæð frá 2009, tá Ísland hevði eitt lítið avlop. Men samanlagt fyri bæði vøru- og tænastruhandilin, hevir Føroyar havt avlop við Ísland síðan 2015.

NAKAÐ AV VIRKSEMI SENDISTOVUNNAR Í SEPTEMBER MÁNAÐI:

FRAMLØGA FYRI FYRRV. ÍSL. SENDIHARRUM

Sendimaðurin verður javnan biðin um at halda fyrilestrar um Føroyar og føroysk viðurskifti. Fyrst í september var upplegg og kjak um Føroyar millum fyrrverandi íslenskar sendiharrar. Einir 16 fyrrverandi sendiharrar møttu og kjakast varð væl og virðiliga um Føroyar, samanborið við íslensk viðurskifti. Áhugin millum íslendingar fyri Føroyum er vaksandi. Farið varð væl útum ásettu fundartíðina og kjakið og samrøðurnar hildu fram væl eftir fundarlok.

Mynd 8. Formaður í felagnum fyri fyrrverandi íslenskum sendiharrum er Hjalmar Waag Hannesson, ið er av føroyskari ætt.

ALTINGIÐ SETT 10. SEPTEMBER

Eins og síður er, so varð sendimaðurin bjóðaður við til hátíðarhaldið, tá ið Altingið varð sett. Byrjað varð í Dómkirkjunni við gudstænastu. Farið varð síðan í Altingið, har forsetin helt røðu. Forseti Altingsins flutti somuleiðis fram røðu. Eftir hetta var móttøka við ábiti o.ø., har høvi var at heilsa upp á og tosa við altingslimir og ráðharrar.

ÚTNORÐURDAGURIN

Útnorðurdagurin varð í ár á fyrsta sinni hildin hátíðarligur í Reykjavík, tann 23. september, og varð dagurin samstundis hildin hátíðarligur í Nuuk og í Tórshavn. Veröld - hús Vigdísar var karmur um nakrar fyrilestrar, har millum onnur Rakel Helmsdal og íslenska Áslaug Jónsdóttir, ið saman við svenska Kalle Güettler eru høvundar av kendu skrímslabókunum, søgdu frá sínum skapandi samstarvi. Dagin fyri lósu tær báðar úr bókum sínum fyri børnum og familjum teirra í Norrøna húsinum.

Aftaná tiltakið í Veröld, beyð Sabine Westerholm, stjóri í Norrøna húsinum í Reykjavík, til hátíðarmóttøku í Norrøna húsinum. Bodnir vórðu útnorðurlenskir brellbitar og drykkir, og grønlenski listamaðurin, Inuuteq Storch, greiddi frá myndasýning síni „Porcelain Souls“.

M.o. var Sendistovan partur av fyrireikingunum til hetta tiltak.

FYRILESTUR UM FØROYAR FYRI ROTARY CLUB AUSTURBÆR

Sendimaðurin varð biðin um at halda fyrilestur um Føroyar og føroysk viðurskipti fyri Rotary klubbanum í Austurbær. Tað vísti seg, at ein av limunum í hesum Rotary klubbanum eisini var partur av felagnum fyri fyrrverandi sendifólkum, sum sendimaðurin fyrr í mánaðinum hevði hildið fyrilestur fyri. Fitt av fólkum var møtt upp og nógvir spurningar og nógv kjak var. Slíkir fundir geva einastandandi góð høvi til at kunna og breiða út kunnleika um Føroyar, samstundis sum sendimaðurin og Sendistovan fær styrkt og víðkað um sítt virðismikla netverk.

Mynd 9. Útnorðurdagurin var í ár hildin fyri fyrstu ferð í Reykjavík. Byrjað varð í Veröld - húsi Vigdísar og síðan varð farið í Norrøna húsið.

**Rótarýklúbburinn
Reykjavík-Austurbær**

Mynd 10. Sendimaðurin hevur hildið fyrilestur um Føroyar fyri Rotary klubbanum í Austurbær.

SENDISTOVA FØROYA Í REYKJAVÍK
TÚNGATA 14
101 REYKJAVÍK

Tlf. +354 511 3200 T-postur: reykjavik@uvmr.fo
www.uvmr.fo Finn okkum á [Facebook](https://www.facebook.com)